10/10/2023

Συζήτηση με θέμα «Άνθρωπος και Τεχνητή Νοημοσύνη» στο «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει»

/ Ενορίες

Εκδήλωση, στο πλαίσιο της σειράς «Ελεύθεροι διάλογοι», του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…», του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, πραγματοποιήθηκε την Δευτέρα 9 Οκτωβρίου 2023, στο Πνευματικό Κέντρο του Ναού.

Ο Αρχιμανδρίτης π. Καλλίνικος Μαυρολέων, Θεολόγος, Συνταξιούχος Δάσκαλος και Ηγούμενος της Ιεράς Πατριαρχικής και Σταυροπηγιακής Μονής Αγίου Γεωργίου Βασσών Καρπάθου, και ο Δρ Λουδοβίκος Τουρατζίδης, συντ. ΕΕΔΙΠ (Ειδικό και Εργαστηριακό Προσωπικό) και πρ. Διευθυντής του Κέντρου Ηλεκτρονικών Υπολογιστών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου Αθηνών, συζήτησαν πάνω στο

θέμα: «Άνθρωπος και Τεχνητή Νοημοσύνη. Ηθικά, υπαρξιακά, πολιτιστικά και πολιτικά θέματα».

Η συνάντηση μεταδόθηκε από το κανάλι του «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…» στο YouTube.

Το μεγαλείο της ανθρώπινης νοημοσύνης δημιούργησε πολιτισμούς, επιστήμες, έργα τέχνης, λογοτεχνία, τεχνολογία. Η τεχνολογία αναπτύσσεται γρήγορα κι έχει πάρει μία τόσο σημαντική θέση στη ζωή μας, ώστε, όπως τονίστηκε στη συζήτηση, πολλοί άνθρωποι αναπνέουν μέσα από τις οθόνες και είναι άρρωστα προσκολλημένοι στις ποικίλες εφαρμογές της.

Το τελευταίο «παιδί» της τεχνολογίας, που βρίσκεται αυτήν την περίοδο στο προσκήνιο, είναι η Τεχνητή Νοημοσύνη (Τ.Ν,). Ο άνθρωπος έβαλε την άψυχη ύλη να σκέφτεται γι’ αυτόν και το αποτέλεσμα ήταν εντυπωσιακό, τόσο που ξεπέρασε τις προσδοκίες του.

Ο νοήμων άνθρωπος δημιούργησε μηχανήματα με νου και τους δίνει όλο και περισσότερες αρμοδιότητες, ακόμη και το δικαίωμα να διαχειρίζονται την γνώση που ο ίδιος με τόσο κόπο συγκέντρωσε.

Σταχυολογώντας τα θετικά στοιχεία της Τ.Ν., ο κ. Τουρατζίδης ξεκίνησε από τα θέματα υγείας όπου συνεισφέρει στην θεραπεία κινητικών προβλημάτων, στην τεχνητή όραση και ακοή, στις ιατρικές διαγνώσεις και στην έρευνα γονιδιωμάτων εμβολίων και φαρμάκων.

Σε έναν ορίζοντα πενταετίας θα επιφέρει την προσωπική πρωτοβάθμια παροχή υγείας όπου θα καταγράφονται σημαντικές μετρήσεις στον ανθρώπινο οργανισμό και θα παρέχει συμβουλές, προσφέροντας μία συνεχή και αυτόματη εκτίμηση της υγείας.

Μία ακόμα συνεισφορά, είναι ο προσωπικός ψυχολόγος, όπου η Τ.Ν. γνωρίζοντας τα ενδιαφέροντα μας, θα μπορεί να μας ψυχολογήσει και να μας καθοδηγήσει ενώ καινοτομία αποτελεί και το ρομπότ συντροφιάς και περιποίησης ανθρώπων.

Σε ότι αφορά την καθημερινότητα, προβλέπεται ο προσωπικός βοηθός που θα αξιολογεί και θα μας συμβουλεύει σε ότι ασχολούμαστε στην καθημερινή ζωή, ενώ θα μπορεί να γράφει και τα κατάλληλα κείμενα για την ανάλογη περίπτωση.

Στην εκπαίδευση προβλέπεται σε ορίζοντα δεκαετίας, ο προσωπικός δάσκαλος, που θα παρακολουθεί τον μαθητή στην πρόοδο του, θα αντιλαμβάνεται πλήρως

την ψυχοσύνθεση του και θα προσαρμόζει την διδασκαλία στον τρόπο που μπορεί να προσλαμβάνει την γνώση το κάθε παιδί ή ο ενήλικας.

Συνεχίζοντας ο κ. Τουρατζίδης, προχώρησε στην παρουσίαση της Τ.Ν. από την τεχνική της πλευρά, Τα εργαλεία ανάπτυξης της, είναι η Στατιστική και τα Νευρωνικά δίκτυα, που αποτελούνται από κόμβους με διασυνδέσεις ανάμεσα τους.

Η διαδικασία της εκπαίδευσης μίας συγκεκριμένης Τ.Ν. περιλαμβάνει την συλλογή δεδομένων που την αφορούν, την προεπεξεργασία τους, την στατιστική των στοιχείων από τα οποία αποτελούνται τα δεδομένα, ώστε να ρυθμιστούν οι συντελεστές βαρύτητας ενός δικτύου, που στην κλασική Τ.Ν. είναι 175 δισεκατομμύρια παράμετροι. Αφού γίνει αυτή η ρύθμιση, ακολουθεί η βελτιστοποίηση του μοντέλου και η διαδικασία ολοκληρώνεται με την ευθυγράμμιση, που επιλύει τα διάφορα προβλήματα που παρουσιάζονται.

Η ρύθμιση των παραμέτρων των νευρωνικών δικτύων της Τ.Ν. που βασίζεται στην Στατιστική, έχει ως βασική συνέπεια ότι η Τ.Ν. δεν μπορεί να αιτιολογήσει το αποτέλεσμα που δίνει, ειδικά όταν καλείται να πάρει μια απόφαση.

Αναφερόμενος ειδικά στην γλωσσική Τ.Ν., αυτή ξεκίνησε με την καταγραφή ζευγών λέξεων μαζί με την συχνότητα εμφάνισης τους σε ένα συγκεκριμένο λογοτεχνικό κείμενο, στην προσπάθεια να δημιουργηθούν ακολουθίες λέξεων που

φαίνονται κάπως αληθοφανείς.

Οι συνέπειες της στατιστική δομής της γλωσσικής Τ.Ν. είναι ότι δίνει απαντήσεις αληθοφανείς ενώ οι πληροφορίες που περιέχουν μπορεί να είναι λανθασμένες, είναι ικανότατη να γράφει διηγήματα και παραμύθια και να εμφανίζεται να έχει φαντασία, είναι ικανή να νομίζουμε ότι έχει ενσυναίσθηση κι έτσι να δημιουργείται οικειότητα με τον άνθρωπο, είναι ικανή να δημιουργεί λέξεις μορφολογικά σωστές που δεν υπάρχουν μέχρι τώρα στην γλώσσα, ενώ είναι ικανή να χρησιμοποιεί όλες τις γλώσσες.

Κάνοντας μια σύντομη αναδρομή στην ιστορία της εξέλιξης της Τ.Ν., ο κ. Τουρατζίδης αναφέρθηκε διαδοχικά, ξεκινώντας από την δεκαετία του 1980, με τον προσωπικό υπολογιστή, και συνεχίζοντας με το διαδίκτυο, τα κινητά τηλέφωνα, την εικονική πραγματικότητα, την εκτεταμένη πραγματικότητα, φτάνοντας στην Τ.Ν. που αυτοεκπαιδεύεται.

Σημαντικό κεφάλαιο της συζήτησης, ήταν η μέχρι τώρα γνώση που έχουμε για την επίδραση της ψηφιακής τεχνολογίας. Η επίδραση των οθονών στις μικρές ηλικίες, αναφέρεται στην ανάπτυξη του εγκεφάλου, την επιθετικότητα, την αδυναμία συγκέντρωσης, την αδρανοποίηση, την κόπωση και την ανάπτυξη των ματιών.

Η επίδραση της κρυμμένης Τ.Ν., που κρύβεται στα κοινωνικά δίκτυα, ειδικά στους εφήβους, αναφέρεται στην σπατάλη χρόνου σε επουσιώδη, στην έλλειψη ουσιώδους επικοινωνίας, τον εθισμό και την κακή επίδραση στο χαρακτήρα.

Η επίδραση των οθονών στους ενήλικες, δημιουργεί μια απενεργοποίηση, μία χαλάρωση, στραγγίζει και η τελευταία ικμάδα από τις δυνάμεις τους, σωματικές και πνευματικές. Και βέβαια, σοβαρή συνέπεια είναι η συγκέντρωση της δύναμης στους λίγους που κατέχουν τα κοινωνικά δίκτυα, που είναι ένα τεράστιο θέμα.

Περνώντας στα προβλήματα που εμφανίζονται από τη νέα εξελιγμένη Τ.Ν., ο κ. Τουρατζίδης αναφέρθηκε σε εκείνα που αφορούν τα βασικά στοιχεία πολιτισμού, που είναι η γλώσσα, η μουσική, η ζωγραφική, η γλυπτική, η φωτογραφία, ο κινηματογράφος.

Σήμερα η Τ.Ν. μπορεί να υποκριθεί ότι ξέρει άπταιστα να χειρίζεται όλες τις γλώσσες του κόσμου και να γράφει λογοτεχνικά, ποιητικά και επιστημονικά έργα. Να γράφει μουσική, να ζωγραφίζει, να δημιουργεί βίντεο, χορευτικές και θεατρικές παραστάσεις και να μπορεί να εμφανίζεται ως οποιαδήποτε προσωπικότητα, υπαρκτή ή πρωτότυπη κατασκευασμένη από την ίδια. Αφού κατανάλωσε και εκπαιδεύτηκε σε όλα τα μέχρι τώρα δημιουργήματα του ανθρώπου, μπορεί να τα μιμηθεί ή να παράξει και πρωτότυπα.

Σοβαρά πολιτικά και ηθικά προβλήματα παρουσιάζονται και ως προς την χειραγώγηση και την παραπληροφόρηση. Η Τ.Ν. έχει την ικανότητα να προσποιείται, δηλαδή να δημιουργεί ήχους ομιλίας και βίντεο με τη φωνή και την όψη οποιουδήποτε ανθρώπου, και οποιαδήποτε πρόσωπα να εμφανίζονται σύμφωνα με οποιοδήποτε σενάριο.

Επιπλέον μπορεί να τα πολλαπλασιάζει και να τα διαδίδει με καταπληκτική ταχύτητα και με στοχευμένο τρόπο, προς συγκεκριμένες ομάδες, ώστε να δημιουργεί τις κατάλληλες εντυπώσεις και να τις καθοδηγεί. Δημιουργώντας μεγάλο κίνδυνο να αδρανοποιηθούν οι άνθρωποι από την αναζήτηση της αλήθειας.

Άλλα σοβαρά πολιτικά και ηθικά προβλήματα έχουν να κάνουν με την μαζική

παρακολούθηση των ανθρώπων, την αλματώδη αύξηση της ανεργίας που θα δημιουργήσει, την τέλεια αδρανοποίηση του ανθρώπου, τον κίνδυνο εξάλειψης των ανθρώπων.

Κλείνοντας τη συζήτηση, οι δύο συνομιλητές, θέλησαν να την ολοκληρώσουν επισημαίνοντας το τι μπορούμε να κάνουμε, μπροστά στην εξελιγμένη παρουσία της Τ.Ν. στη ζωή μας. Προτάσσοντας την σωστή ανατροφή των παιδιών από την βρεφική ηλικία και ειδικά στην επαφή τους με την τεχνολογία και οι γονείς να έχουν χρόνο να ασχολούνται με τα παιδιά τους.

Επιπρόσθετα ο κ. Τουρατζίδης ζήτησε να στηριχθεί η προσπάθεια του Ευρωκοινοβουλίου για τη δημιουργία νομοθεσίας, όπου ότι παράγεται από Τ.Ν. να δηλώνεται ότι παράγεται από αυτήν, να υπάρχει αιτιολόγηση των αποφάσεων της Τ.Ν., τα συστήματα της να επιβλέπονται από ανθρώπους κι όχι από αυτοματισμούς και να απαγορεύεται η Τ.Ν. σε εφαρμογές που θεωρούνται απαράδεκτου κινδύνου.

Τέλος, να αναδειχθούν οι διαφορές μας από την Τ.Ν. με την δημιουργία ενημερωτικής ροής πληροφοριών από παιδαγωγούς, ανθρωπολόγους, ιστορικούς, γλωσσολόγους, παιδαγωγικά ινστιτούτα, επιστήμονες Πληροφορικής, φιλοσόφους, θεολόγους, ιερωμένους, φωτισμένους μοναχούς, πολιτικούς σε τακτικές συζητήσεις για το θέμα, αρχικά με διαλέξεις και εν συνεχεία με δομημένο διάλογο.

(Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι.Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς)